

Rutiner för vård av vårdtagare med MRSA (meticillinresistenta *Staphylococcus aureus*) inom kommunal vård och omsorg

Utfärdare:	Maria Marklund, hygienläkare i samarbete med kommunernas Medicinskt ansvariga sjuksköterskor (MAS) i Västerbotten
Fastställande datum:	Uppdaterad 2020-02-12
Omfattning	Dokumentet gäller för personal och studerande i kommunal vård och omsorg i Västerbotten. Detta är ett komplement till Vårdhandbokens avsnitt om multiresistenta bakterier.

Bakgrund

Staphylococcus aureus tillhör vår hudflora men finns ofta mer långvarigt i näsa/svalg. Den ger framförallt upphov till hudinfektioner men kan även orsaka svåra infektionstillstånd t.ex. blodförgiftning. Meticillinresistens medför att de antibiotika som vanligtvis används (betalaktamantibiotika) vid behandling av hud- och mjukdelsinfektioner är verkningslösa. Bakterierna har en förmåga att överleva länge i omgivande miljö. Utbrott på kommunala boenden har beskrivits.

Alla vårdtagare har rätt till samma omhändertagande, bemötande och omvårdnad. Medicinsk utredning och behandling får inte hindras eller fördröjas på grund av MRSA.

Smittvägar

Smittspridning i vården sker genom kontaktsmitta via händer eller föremål som kontaminerats. Både vårdtagare och personal kan smittas.

Personal

Personal med sår, eksem, inklusive hörselgångseksem eller psoriasis avråds från att delta i direkt omvårdnad av vårdtagare med MRSA. För ytterligare information se dokumentet Handläggning av multiresistenta bakterier bland vårdpersonal och vårdstuderande, se

www.regionvasterbotten.se/vardhygien

Riskfaktorer för smittspridning av MRSA

Dessa kan variera för olika vårdtagare och i olika situationer. De faktorer som innebär störst risk för smittspridning är:

- Skadad hud som sår, eksem, psoriasis, infekterade sår och operationssår
- KAD (Kvarliggande urinkateter) eller RIK (Ren Intermittent Kateterisering)
- Stomier, bukdränage, PEG, trakeostomi eller andra konstgjorda kroppsöppningar
- vårdtagare som inte kan tillämpa god handhygien (oberoende av riskfaktorer)

Omhändertagande av vårdtagare med MRSA

- Basala hygienrutiner ska tillämpas av all personal i alla vård-, undersöknings-, och omsorgssituationer.
- Vårdtagaren ska ha egen lägenhet/rum med egen toalett, dusch och tvättställ (undantag vid parboende).
- Vårdtagarens personliga hygien och behandlingar ska utföras i den egna lägenheten/rummet.
- Sår ska vara täckta med rena förband.
- Vårdtagaren får vistas i gemensamma lokaler under förutsättning att sår är täckta.
- Informera vårdtagaren om vikten av god handhygien. Hjälプ vid behov personen med handhygien.

Punktdeinfektion

Personal ska omedelbart torka upp spill av urin, avföring eller sekret. Rengör sedan noga med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid.

Utrustning som ska finnas i lägenheten/ rummet

För att kunna följa basala hygienrutiner och punktdeinfektion ska följande finnas på rummet:

- Handdesinfektionsmedel
- Engångs plastförkläde
- Handskar
- Alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid
- Engångs torkpapper

Anmälan, information och smittspårning

MRSA är en allmänfarlig och smittspårningspliktig sjukdom enligt smittskyddslagen. Anmälan av nyupptäckt fall görs av läkare vilket dokumenteras på lämpligt sätt i både regionens och kommunens journal. Ytterligare information finns i dokumentet Initial handläggning av nyupptäckt fall som finns på

www.regionvasterbotten.se/vardhygien

- Ansvarig läkare ska informera vårdtagaren och eventuella närstående om bärarskap, innebörden av detta, gällande förhållningsregler enligt smittskyddslagen samt vilken läkare som ansvarar för uppföljning.
- Vårdtagaren ska remitteras av ansvarig läkare till MRSA-teamet på Infektionskliniken Nus som ansvarar för smittspårning av vårdtagarnära kontakter. Fortsatta kontroller av vårdtagaren sker i samråd med Infektionskliniken.
- Vårdhygien kontaktas för medverkan vid information till personal. Vårdhygien initierar eventuell smittspårning av personal och vårdtagare.

"MRSA information till patienter, smittbärare och närstående" finns i en broschyr på

www.regionvasterbotten.se/vardhygien

- Ytterligare information finns på Smittskyddsläkarföreningens hemsida, "Smittskyddsblad till patient och ansvarig läkare" se www.slf.se/smittskyddslakarforeningen.

Tvätt och avfall

- Tvätt läggs i vårdtagarens tvättkorg och tvättas i maskin i den temperatur kläderna tål. Helst ska kläderna tvättas i 60°C. Kläder som tvättas i 60° kan tvättas gemensamt med annan tvätt. Vid lägre tvätttemperatur ska tvättning ske separat. Ren och smutsig tvätt skiljs åt. Basala hygienrutiner ska tillämpas även i tvättstugan.
- Soppåsen försluts inne på rummet och hanteras enligt vanliga rutiner.

Material/utrustning

- Begränsa mängden förbrukningsmaterial som förvaras i lägenheten/rummet.
- Materialet får inte användas till annan vårdtagare.
- Utrustning som lyftsele, gångbälte, stetoskop, blodtrycksmanschett, etc. ska vara personbunden. Denna typ av utrustning ska desinfekteras innan den tas ut ur lägenheten/rummet. Använd alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid eller det medel som tillverkaren rekommenderar.
- Flergångsmaterial desinfekteras i spol/diskdesinfektor eller med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid.
- Hjälpmedel: Om hjälpmedlet är synligt smutsigt görs det först rent med rengöringsmedel och vatten före desinfektion. Följ tillverkarens anvisningar. Desinfektera därefter hjälpmedlet med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid.

Besökande

- Besökande rekommenderas att tvätta händerna före och efter besök men behöver inte bära skyddsrock eller plastförkläde.
- Besökande som deltar i omvårdnadsarbete informeras om basala hygienrutiner och tillämpar dessa.

Måltider

- Vårdtagaren kan serveras av personal i gemensam matsal.
- Porslin och bestick diskas i diskmaskin enligt vanliga rutiner.

Städning

- Rum inklusive toalett och dusch städas som vanligt med allrengöringsmedel och vatten.
- Städutrustning (t.ex. mopp) desinfekteras efter användning. Mopp tvättas i 90 °.
- Ytor (tagytor) som berörs av vårdtagare och/eller personal desinfekteras med ytdesinfektionsmedel med tensid dagligen.

Slutstädning vid flytt

- Flyttstädning görs med rengöringsmedel och vatten enligt rutin.
- Allt engångsmaterial kastas.
- Verksamheten har ansvar för att smittrening utförs, vilket betyder att toaletterum, säng och eventuellt sängbord samt hjälpmedel avtorkas med Perform eller Virkon.
- Kontakta gärna Vårdhygien för ytterligare information.

Undersökning/behandling utanför boendet

- Om behandling eller undersökning kan göras på boendet är detta att föredra.
- Informera personalen på mottagande enhet i god tid.
- I förekommande fall ska sår täckas med förband och urinpåse tömmas eller bytas.
- Eventuell rullstol/rullator ska vara ren.

Inläggning på sjukhus

- Meddela sjukhuset/mottagande enhet att vårdtagaren är bärare av MRSA.

Flytt till annan enhet/annat boende

- Meddela mottagande enhet i god tid innan vårdtagaren flyttas
- Utskrivande enhet ska försäkra sig om att mottagande enhet har nödvändig information och kompetens som ska framgå i en samordnad vårdplan.
- Informera Vårdhygien i god tid innan vårdtagaren flyttas så att mottagande enhet kan kontaktas.

Hemsjukvård

- Tillgång till handdesinfektionsmedel, handskar, plastförkläde, flytande tvål och pappershanddukar ska finnas i hemmet
- Förvara höggradigt rena samt sterila förband i stängt skåp eller stängd låda hos vårdtagaren. Förpackningarna kasseras när materialet inte längre behövs. Lagra därför inte större mängder material än det som går åt hemma hos vårdtagaren.

Uppföljning och riskbedömning av smittsamhet

- MRSA-bärare bör så långt som det är praktiskt möjligt handläggas via MRSA-teamet på Infektionsmottagningen, Nus. I samråd med ansvarig läkare på infektionskliniken kan det bli aktuellt för boendets/hemsjukvårdens sjuksköterska att ta kontrollodlingar för MRSA på vårdtagaren.
- Så länge vårdtagaren har riskfaktorer för spridning enligt ovan bedöms smittsamhet kvarstå och kontrollodlingar är oftast inte meningsfulla.

Vilka vårdtagare ska provtas för MRSA?

För anvisning gällande vilka som ska provtas se dokument Screening av patient för multiresistenta bakterier på www.regionvasterbotten.se/vardhygien. Kontakta gärna Vårdhygien för samråd. För anvisning inför MRSA- provtagning se www.regionvasterbotten.se/provtagningsanvisningar. Provtagningen bör om möjligt planeras så att resultat finns innan vårdtagaren flyttar till boendet. I annat fall ska provtagningen ske snarast vid ankomst till boendet, kontakta vårdtagarens läkare.